

Rozdz.	Treść	Strona
16	Murowanie klinkieru bez wykwitów	475
16.1	Techniki murowania	477
16.2	System produktów Sopro do murowania	478

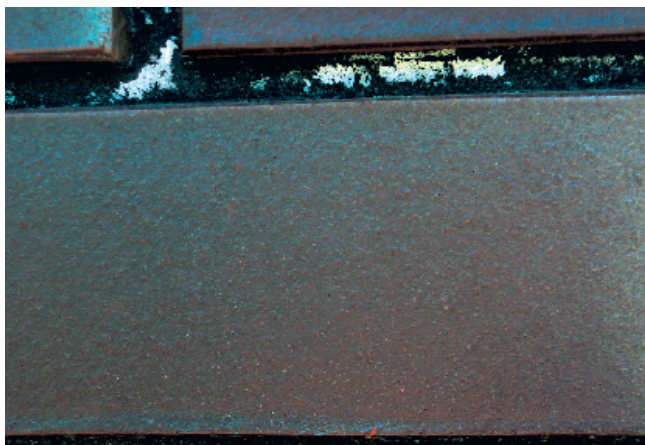
Podstawy

Murowanie z cegły klinkierowej wymaga szczególnej staranności, bowiem od jakości przeprowadzenia prac zależy estetyka całego obiektu. Krótco po zakończeniu prac lub nawet w trakcie ich trwania, na powierzchni muru zaczynają pojawiać się białe plamy i naloty. Niekiedy zmieniają się w białe, twarde zacieki, które powiększają się z każdym dniem. Murarze próbują je tuszować przy pomocy olejów spożywczych lub usunąć, stosując wiele różnych metod i preparatów. Jest to jednak działanie tymczasowe i nacieki pojawiają się ponownie, najczęściej w jeszcze większym nasileniu. Dzieje się tak, ponieważ usiłuje się usunąć skutek, a nie przyczynę powstawania negatywnych zjawisk.

Jaki jest powód występowania wykwitów?

Wyróżnia się trzy rodzaje nalotów:

- Naloty wapienne, występujące cienkimi warstwami w formie miękkich, pylących osadów
- Nacieki wapienne w postaci twardych, grubych osadów
- Wysolenia wapienne w postaci wykrystalizowanych soli rozpuszczalnych

Naloty wapienne.

Nacieki wapienne.

Wysolenia

Naloty i nacieki wapienne to wynik osadzania się węgla wapnia (kalcytu) oraz osadów gipsu.

Wysolenia to wynik krystalizacji soli na powierzchniach objętych najbardziej intensywnym odparowywaniem. Sole te zawarte są w ceglach i tradycyjnej zaprawie, a także mogą pochodzić z gruntu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Powstają na nowych ceglach, w odsłoniętych miejscach, po odprowadzeniu wilgoci po deszczu i składają się głównie z kalcytu i gipsu.

Powstawanie

Schemat:

- jony $\text{Ca}^{+2} + \text{OH}^{-1} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2$ (portlandyt)

karbonatyzacja:

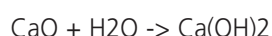
Wodorotlenek wapnia powstaje:

- W procesie wiązania (hydratacji) cementu, a dokładnie faz krzemianowych: alitu i belitu.

alit: Ca_3SiO_5 (C3S)

belit: Ca_2SiO_4 (C2S)

- W procesie hydratacji wolnego wapnia CaO z cementu:

Główne składniki cementu, które tworzą wykwitwy:

- alit C_3S (trzykrotnie częściej niż belit C_2S)
- belit C_2S
- wolne wapno CaO (znacznie rzadziej niż belit C_2S).

Podstawy

Co przyspiesza i umożliwia powstawanie wykwitów wapiennych?

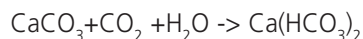
- Wysoki stosunek w/c (woda/cement)
- Niedostateczne wymieszanie zaprawy
- Duża ilość Ca(OH)_2 w zaprawach
- Mała ilość cementu w zaprawach (powodująca dużą porowatość i większą przepuszczalność)

Kiedy powstają wykwity?

- W świeżej zaprawie (wykwity pierwotne). Przy porowatej zaprawie jony Ca i OH są transportowane przez wilgoć resztkową na zewnątrz, gdzie w wilgotnym powietrzu łączą się z CO_2 (powstaje osad na powierzchni zaprawy).
- W stwardniałej zaprawie (wykwity wtórne). Woda opadowa, gruntowa, skraplająca się wilgoć przenika przez zaprawę, rozpuszczając dobrze rozpuszczalne sole i gorzej rozpuszczalne wodorotlenki wapnia. Taki roztwór odparowuje pozostawiając białe naloty.

Jak usuwać?

- Nacieki wapienne (grube osady) – chemicznie lub mechanicznie.
- Naloty wapienne (cienkie warstwy) – znikają po pewnym czasie, ponieważ powstały węglan wapnia pod wpływem dalszego działania CO_2 powoduje przemianę kalcytu w łatwo rozpuszczalny wodorowęglan wapnia (dwuwęglan wapnia).

Jest on wymywany przez deszcz i usuwany przez wiatr.

- Sole wapienne są to np. sól NaCl , gips $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$, synginit $\text{K}_2\text{Ca(SO}_4)_2\text{H}_2\text{O}$, trona $\text{Na}_3\text{H(CO}_3)_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$.

Sól i trona – w odróżnieniu od reszty – łatwo rozpuszczają się w wodzie.

Co sprzyja powstawaniu wykwitów?

- Zbyt rozwodniona zaprawa
- Źle pielęgnowana zaprawa
- Źle zagęszczona zaprawa, umożliwiająca migrację wody i wapnia
- Nie płukane kruszywo – wykwity solne
- Przypadkowe kruszywo – wykwity z gipsu i alkaliów
- Woda chlorowana, która ma tendencje do wywoływania długotrwałej wilgotności zaprawy i tworzenia wykwitów w postaci nalotów
- Fugowanie po opadach deszczu, przed wyschnięciem podłoża
- Zbyt szybkie wysychanie zapraw cementowych

Jak zapobiegać?

- Murować w odpowiednich warunkach atmosferycznych
- Stosować izolację poziomą
- Stosować gotowe i szczelne zaprawy Sopro KMT
- Minimalizować dopływ wody opadowej (zadaszenie, kapinosy, dokładne zagęszczenie zaprawy)
- Stosować zaprawy z dodatkami uszczelniającymi oraz wiążącymi wapno wewnątrz zaprawy Sopro KMT
- Stosować zaprawy o czystym, szczelnym kruszywie Sopro KMT
- Wykonać mieszanie mechaniczne
- Używać czystej wody zarobowej
- Impregnować gotowe powierzchnie

Jak usuwać?

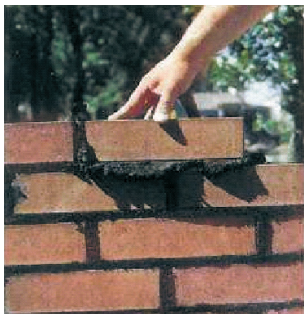
- Naloty solne – wodą
- Wykwity wapienne i sole – preparatami czyszczącymi na bazie kwasów **Sopro ZA 703** i **Sopro ZE 718**

Techniki murowania

Wybór właściwej techniki murowania klinkieru

- Zapewnia swobodne spływanie wody po murze i szybkie wysychanie po ustaniu deszczu
- Zabezpiecza mur i spoiny przed niszczącym działaniem wody z opadów atmosferycznych
- Zmniejsza podatność muru i spoin na zanieczyszczenia i wykwit

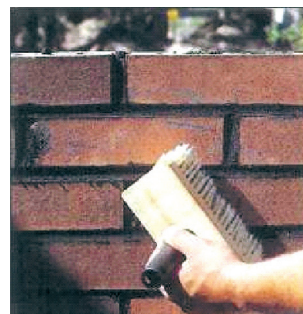
Murowanie i fugowanie w jednym cyklu roboczym

1 Na wbudowane wcześniej cegły układamy warstwę zaprawy Sopro KMT o grubości ok. 12 mm, następnie dobijamy cegłę i ustawiamy we właściwym położeniu przy pomocy poziomicy. Odstęp między cegłami powinny wynosić ok. 1 cm.

2 Nadmiar zaprawy zbieramy kielnią. Powstałą w ten sposób, zlicowaną z murem spoinę formujemy po ok. 1 godzinie od zakończenia murowania za pomocą kształtki, np. z wężyka ogrodowego.

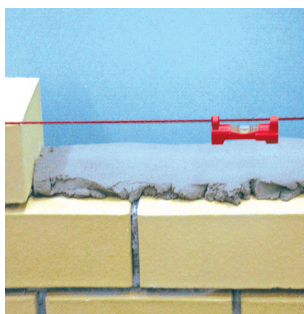

3 Po wyschnięciu zaprawy (po ok. 5-6 godzinach) czyścimy powierzchnię muru z suchych, niezwiązanych resztek zaprawy za pomocą suchego pędzla. Drobne pozostałości zaprawy czyścimy preparatem Sopro ZA 703 za pomocą pędzla lub ściereczki. Nie zwilżamy spoin środkiem czyszczącym.

4 Efekt końcowy to estetyczny mur. W celu dodatkowego uodpornienia muru na warunki atmosferyczne i zanieczyszczenia możemy zastosować impregnat Sopro FAD 712. Pokrywamy nim całą powierzchnię muru.

Murowanie i fugowanie w dwóch cyklach roboczych

1 Murujemy zaprawą bazową Sopro KMT 408, pozostawiając przy krawędziach muru wolną przestrzeń do fugowania zaprawą Sopro KMT. Do wyrównywania poziomu muru używamy sznurka i poziomicy.

2 Cegły układamy na ułożoną zaprawę Sopro KMT 408, wyrównując je „pod sznur”. Następnie usuwamy nadmiar zaprawy ze szczeliny tak, aby pozostawiona głębokość była równa co najmniej jej wysokości.

3 Fugujemy zaprawą Sopro KMT rozrobioną do konsystencji półsuchej. Fugowanie rozpoczynamy najwcześniej po tygodniu od zakończenia murowania. Kolor zaprawy dobieramy do koloru cegły.

4 Po wyschnięciu zaprawy fugowej (po ok. 5-6 godzinach) powierzchnię muru czyścimy suchym pędzlem. Drobne pozostałości zaprawy fugowej na cegłach po kilku dniach usuwamy preparatem Sopro ZA 703 za pomocą pędzla lub ściereczki. Nie należy zwilżać spoin środkiem czyszczącym.

System produktów Sopro do murowania

Murowanie i fugowanie

Sopro KMT extra
 Dekoracyjna zaprawa do murowania i fugowania z trassem

Hydraulicznie wiążąca zaprawa cementowa ogólnego przeznaczenia, z dodatkiem trasu reńskiego, do dekoracyjnego murowania i fugowania w jednym cyklu, murów z cegieł i kształtek klinkierowych o niskiej i wysokiej nasiąkliwości, cegieł elewacyjnych, cegieł ręcznie formowanych, elementów z kamienia naturalnego, bloczków z betonu architektonicznego, bloczków z betonu dekoracyjnego, bloczków i pustaków silikatowych, pustaków szklanych. Do fugowania grubych, ściennych okładzin z płytek klinkierowych, elewacyjnych, ręcznie formowanych, kamiennych i betonowych przy głębokości spoiny ≥ 10 mm.

- Wysoka zawartość trasu reńskiego, radykalnie zmniejszającego ryzyko powstawania wykwitów i przebarwień
- Uniwersalna zaprawa do wielu typów okładzin
- Wysoka odporność na czynniki atmosferyczne
- Paroprzepuszczalna
- **Kolory: 284 grafitowo-szary, 286 antracyt, 288 szary, 289 alabastrowo-biały, 299 piaskowo-żółty**
- Produkt klasyfikowany na zgodność z normą PN-EN 998-2
- Niska zawartość chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII

Sopro KMT
 Zaprawa do klinkieru z trassem

Hydraulicznie wiążąca, pigmentowana zaprawa cementowa, z dodatkiem trasu reńskiego, do murowania i fugowania ścian konstrukcyjnych, fundamentowych, obiektów inżynierskich oraz obiektów małej architektury z cegły klinkierowej, a także murów dekoracyjnych. Zapewnia przepuszczalność pary wodnej przy wysokiej szczelności materiału. Nie dopuszcza do powstawania rys skurczowych.

- Wysoka zawartość trasu reńskiego, radykalnie zmniejszającego ryzyko powstawania wykwitów i przebarwień
- Mrozoodporna, odporna na wodę i czynniki atmosferyczne
- Paroprzepuszczalna
- **Kolory: 258 grafitowo-szary, 402 jasnoszary, 405 czerwono-brązowy, 443 antracyt, 452 ciemnoszary, 456 brązowy**
- Produkt klasyfikowany na zgodność z normą PN-EN 998-2
- Niska zawartość chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII

Sopro KMT plus
 Zaprawa z trassem do cegieł nasiąkliwych

Hydraulicznie wiążąca zaprawa cementowa, z dodatkiem trasu reńskiego, do murowania i fugowania murów z cegieł o nasiąkliwości $> 8\%$. Zapewnia przepuszczalność pary wodnej, przy wysokiej szczelności materiału i dzięki elastyczności nie dopuszcza do powstawania rys skurczowych.

- Wysoka zawartość trasu reńskiego, radykalnie zmniejszającego ryzyko powstawania wykwitów i przebarwień
- Szczególnie do cegieł ręcznie formowanych o zwiększonej nasiąkliwości
- Doskonała urabialność, łatwa obróbka
- Odporna na wodę i czynniki atmosferyczne
- Paroprzepuszczalna
- **Kolory: 182 szary, 198 ciemnoszary, 199 paskowo-żółty, 259 jasnobezowy, 260 alabastrowo-biały**
- Produkt klasyfikowany na zgodność z normą PN-EN 998-2
- Niska zawartość chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII

Sopro KMT 408
 Zaprawa bazowa z trassem do murowania klinkieru

Hydraulicznie wiążąca zaprawa cementowa, z dodatkiem trasu reńskiego, do murowania cegły klinkierowej. Zawiera tras reński, który radykalnie zmniejsza ryzyko powstawania wykwitów i przebarwień na spoinach i na ceglach. Zaprawa jest odporna na wilgoć z powietrza i mróz. Sopro KMT 408 zapewnia wysoką przepuszczalność pary wodnej oraz szczelność związanego materiału. Zaprawę Sopro KMT 408 stosuje się **do murowania** klinkieru, realizowanego metodą dwuetapową, natomiast do spoinowania w drugim etapie prac stosuje się zaprawę Sopro KMT lub KMT extra.

- Zawiera tras reński
- Mrozoodporna
- Odporna na wodę i czynniki atmosferyczne
- Bardzo dobra urabialność
- Paroprzepuszczalna
- Produkt klasyfikowany na zgodność z normą PN-EN 998-2
- Niska zawartość chromianów zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1907/2006, załącznik XVII

System produktów Sopro do murowania

Czyszczenie i impregnacja

Sopro ZA 703
Koncentrat czyszczący wykwitły i resztki cementu

Skoncentrowany, silnie działający, zawierający kwasy, specjalny preparat czyszczący do usuwania wykwitów, nalotów cementowych, wapiennych i pozostałości zapraw, uporczywych zabrudzeń, stwardniałych osadów ze wszystkich, odpornych na działanie kwasów powierzchni, tj. płyty i płytki ceramiczne, mozaika, okładziny i cegły klinkierowe, płyty z kamieni naturalnych i syntetycznych. Preparat zalecany do stosowania na zewnątrz z powodu silnego zapachu.

- Zawiera aktywne kwasy o bardzo silnym działaniu i specjalne, rozpuszczające dodatki
- Wyjątkowo mocne i szybkie działanie
- Na zewnątrz

Sopro FAD 712
Impregnat do fasad i murów

Hydrofobowy, jednoskładnikowy, siloksanowy preparat zabezpieczający elewacje i nachylone powierzchnie przed opadami atmosferycznymi. Stosowany do wodoodpornej impregnacji mineralnych i chłonnych materiałów budowlanych, jak beton, nieorganiczne tynki, cement włóknowy, bloczki wapienno-piaskowe, mur z cegły, kamień naturalny i syntetyczny, beton komórkowy, powłoki z farb mineralnych.

- Paroprzepuszczalny
- Zabezpiecza przed wnikaniem zabrudzeń i zawilgoceniem
- Do nakładania wałkiem, pędzlem lub metodą natryskową
- Na zewnątrz

Uwaga: Nie stosuje się tego impregnatu na powierzchnie wykonane z cegieł klinkierowych angobowanych, glazurowanych (szkliwionych) oraz na podłoża gipsowe, farby i tynki z żywic syntetycznych.

Notatki

